

Hazırlayan: Av. Kerem Dikmen

DEDEKTİFLİK HİZMETİNİN İHLAL ETTİĞİ HAKLARLA İLGİLİ BİLGİ NOTU

*KAOS GL VE 17 MAYIS DERNEĞİ TARAFINDAN HUKUKİ DESTEK PROGRAMI KAPSAMINDA HAZIRLANMIŞTIR.

Amaç

Bu bilgi notu kamu kurumu veya özel kişilerce verilen dedektiflik hizmeti kapsamında kişilerin istemleri dışında cinsel yönelim, cinsiyet kimliği veya cinsiyet karakteristiğine ilişkin bilgilerin edinilmesi, saklanması ve üçüncü kişilere aktarılmasının hukuki olarak ne anlama geldiği ve buna karşı başvurulabilecek yolları içermektedir.

Yararlanıcı

Bu bilgi notu, hak sahibi olan LGBTİ+'lara dönük bilgi vermeyi amaçlamaktadır.

İçindekiler Tablosu

<i>Dedektiflik Hizmeti Nedir? .....</i>	2
<i>Dedektiflik Yasadışı bir Faaliyet midir? .....</i>	2
<i>Dedektiflik LGBTİ+'lar için Hangi Durumda Hak İhlali Yaratabilir? .....</i>	2
<i>Bu Durum Hangi Hakların İhlali Anlamına Gelecektir?.....</i>	3
<i>Dedektiflik Nedeniyle Mağdur Edilen LGBTİ+'lar Neler Yapabilir?.....</i>	3
<i>Şikayetim Hakkında Takipsizlik Kararı Verilirse veya Kurum Başvurum Gereği İdari Para Cezası Vermezse Ne Yapılabilir? .....</i>	4

Dedektiflik Hizmeti Nedir?

Dedektiflik hizmetinin Türkiye yasalarında bir tanımı yoktur. Bunu yasaklayan veya düzenleyen bir kanun da yoktur. Dolayısıyla özel dedektiflik şirketleri, kişilere bu hizmeti vermektedir. Bu hizmet kapsamında, hakkında bilgi ve belge toplanması talep edilen kişiler araştırılmakta, bilgi toplanmakta ve dedektiflik hizmeti satın alan kişilere toplanan bilgiler iletilmektedir.

Dedektiflik Yasadışı bir Faaliyet midir?

Belirtildiği gibi kural olarak bu hizmetin verilmesini yasaklayan bir kural yoktur, dolayısıyla yasa dışı denilemez. Bununla birlikte dedektifin verdiği hizmetin içeriğinin LGBTİ+'lar açısından temel hakları ihlal etmesi söz konusu olabilir, bu durumda dedektifin yaptığı iş yasadışı olacaktır.

Dedektiflik LGBTİ+'lar için Hangi Durumda Hak İhlali Yaratabilir?

Bazı dedektiflik şirketlerinin, özellikle evlilikten hemen önce veya evlilik sırasında, eş veya eş adaylarından birinin talep etmesi üzerine diğerinin cinsel yöneliminin heteroseksüel olup olmadığına ilişkin araştırma yaptıkları, böylelikle hem bu bilgiye eriştikleri hem de eriştikleri bu bilgiyi sakladıkları ve üçüncü kişi konumundaki eşe veya eş adayına aktardıkları görülmektedir. Bu bir temel hak ihlalidir.

Bu Durum Hangi Hakların İhlali Anlamına Gelecektir?

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına göre özel hayat gizlidir, dokunulamaz. İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi de Anayasa gibi, kişilerin, özel hayatlarına saygı gösterilmesini isteme hakkı bulunduğunu belirtmektedir. Yani kişilerin lezbiyen, gey, biseksüel var oluşlarına veya cinsiyet kimliklerine dair kişi tarafından alenileştirilmemiş bilgilerin toplanması, himaye edilmesi, üçüncü kişilere verilmesi özel hayata saygı gösterilmesini isteme hakkının, özel hayatın dokunulmazlığı hakkının ihlali anlamına gelecektir.

Dedektiflik Nedeniyle Mağdur Edilen LGBTİ+'lar Neler Yapabilir?

Türk Ceza Kanunu'nda özel hayatın gizliliğinin ihlali suç olarak düzenlenmiştir. Bu bilgilerin kaydedilmesi de aynı kapsamda suçtur. Dolayısıyla dedektiflik nedeniyle kendisine ilişkin özel bilgilerinin mahremiyeti rızası dışında alenileştirilerek ihlal edilen LGBTİ+'lar, şahsen veya avukatları aracılığıyla savcılıklara şikayet dilekçesi vermelidir.

Ayrıca kişisel verilerin korunması kanununa göre cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği özel nitelikte kişisel veridir. Bu verilerin açık rıza alınmaksızın kaydedilmesi veya üçüncü kişilere aktarılması yasaktır. Dolayısıyla hak ihlaline uğrayan LGBTİ+'lar, şikayet yolunu kullansa bile bu tür dedektiflik şirketini Kişisel Verileri Koruma Kuruluna şikayet edebilir. Bu şikayet online olarak e -devlet üzerinden [şu link](#) kullanılarak yapılabilmektedir. Şikayetin kabul edilmesi halinde ilgili dedektiflik şirketine idari para cezası verilecektir.

Şikayetim Hakkında Takipsizlik Kararı Verilirse veya Kurum Başvurum Gereği İdari Para Cezası Vermezse Ne Yapılabilir?

Bu durumda Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapılabilir. Bu bireysel başvuru yapılırken kişi Anayasanın 17. Maddesindeki manevi varlığını koruma hakkının, 20. Maddesindeki özel hayatın gizliliği hakkının ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinin 8. Maddesindeki özel hayata saygı gösterilmesini isteme hakkının ihlal edildiğini mutlaka belirtmelidir.

Daha fazla bilgi için, aşağıdaki linke bakınız.

<https://kaosgl.org/haber/hak-siz-miyiz--ozel-hayata-saygi-hakki>